

Tietosuojaneuvoston lausunto (64 artikla)

Tietosuojaneuvoston lausunto (64 artikla)

Lausunto 2/2018

Belgian toimivaltaisen valvontaviranomaisen luonnoksesta

luetteloksi

käsittelytoimista, joiden yhteydessä vaaditaan tietosuoja koskeva vaikutustenarviointi (yleisen tietosuoja-asetuksen 35 artiklan 4 kohta)

Annettu 25 päivänä syyskuuta 2018

Translations proofread by EDPB Members.

This language version has not yet been proofread.

Sisällysluettelo

1. Yhteenveto tosiseikoista	5
2. Arviointi.....	5
2.1 Tietosuojaneuvoston yleiset perustelut toimitetusta luettelosta	5
2.2 Yhdenmukaisuusmekanismin soveltaminen luetteloluonnokseen	6
2.3 Luetteloluonnoksen analyysi.....	6
Viittaaminen ohjeisiin	7
Biometriset tiedot.....	7
Geneettiset tiedot.....	7
Kolmansien osapuolten välityksellä kerätyt tiedot (yleisen tietosuojasetuksen 19 artikla)	7
Työntekijöiden seuranta	8
Implantin avulla suoritettava käsittely	8
Käsittely, jossa käytetään uutta/innovatiivista teknologiaa.....	8
3. Päätelmät ja suositukset.....	8
4. Loppuhuomautukset.....	9

Euroopan tietosuojaneuvosto, joka

ottaa huomioon luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta 27 päivänä huhtikuuta 2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679, jäljempänä 'yleinen tietosuoja-asetus', 63 artiklan, 64 artiklan 1 kohdan a alakohdan ja 3–8 kohdan sekä 35 artiklan 1, 3, 4 ja 6 kohdan,

ottaa huomioon ETA-sopimuksen ja erityisesti sen liitteen XI ja pöytäkirjan 37, sellaisina kuin ne ovat muutettuina 6 päivänä heinäkuuta 2018 annetulla ETA:n sekakomitean päätöksellä N:o 154/2018,

ottaa huomioon 25 päivänä toukokuuta 2018 hyväksytyin työjärjestyksensä 10 ja 22 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Euroopan tietosuojaneuvoston, jäljempänä 'tietosuojaneuvosto', päätehtävänä on varmistaa, että Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679, jäljempänä 'yleinen tietosuoja-asetus', sovelletaan yhdenmukaisesti koko Euroopan talousalueella. Tietosuojaneuvoston on yleisen tietosuoja-asetuksen 64 artiklan 1 kohdan mukaan annettava lausunto aina kun valvontaviranomainen aikoo hyväksyä luettelon käsittelytoimista, joihin sovelletaan 35 artiklan 4 kohdan mukaista tietosuojaa koskevaa vaikutustenarviointivaatimusta. Lausunnon tarkoituksena on varmistaa yhdenmukaistettu lähestymistapa silloin kun on kyse rajat ylittävästä käsittelystä tai sellaisesta käsittelystä, joka voi vaikuttaa henkilötietojen tai luonnollisten henkilöiden vapaaseen liikkuvuuteen Euroopan unionissa. Vaikka yleisessä tietosuoja-asetuksessa ei edellytetä, että luettelot ovat samanlaiset, sen säännöksillä edistetään johdonmukaisuutta. Tietosuojaneuvosto pyrkii lausuntojensa avulla saavuttamaan tämän tavoitteen pyytämällä, että valvontaviranomaiset sisällyttävät luetteloihinsa tietyt käsittelytyypit ja että ne poistavat niistä sellaiset kriteerit, joiden tietosuojaneuvosto ei katso välttämättä aiheuttavan korkeaa riskiä rekisteröidyille, ja käyttävät tiettyjä kriteerejä yhdenmukaisella tavalla.

(2) Toimivaltaisten valvontaviranomaisten on yleisen tietosuoja-asetuksen 35 artiklan 4 ja 6 kohdan mukaan laadittava luettelot käsittelytoimien tyypeistä, joiden yhteydessä vaaditaan tietosuojaa koskeva vaikutustenarviointi. Niiden on sovellettava yhdenmukaisuusmekanismia, jos luettelo sisältää käsittelytoimia, jotka liittyvät tavaroiden tai palvelujen tarjoamiseen rekisteröidyille tai näiden käyttäytymisen seurantaan useissa jäsenvaltioissa, tai jos toimet voivat merkittävästi vaikuttaa henkilötietojen vapaaseen liikkuvuuteen unionissa.

(3) Yhdenmukaisuusmekanismin soveltaminen toimivaltaisten valvontaviranomaisten luetteloluonnoksiin ei kuitenkaan tarkoita sitä, että luetteloiden olisi oltava täysin samanlaiset. Toimivaltaisilla valvontaviranomaisilla on tiettyä harkintavaltaa kansallisella ja

alueellisella tasolla, ja niiden olisi otettava huomioon paikallinen lainsäädäntö. Tietosuojaneuvoston arvioinnin ja lausunnon tarkoituksena ei ole vahvistaa yhtä koko EU:n kattavaa luetteloa, vaan pikemminkin välttää sellaiset merkittävät epäjohtonmukaisuudet, jotka voivat vaikuttaa rekisteröityjen yhtäläiseen suojaan.

(4) Tietosuojaa koskevan vaikutustenarvioinnin tekeminen on rekisterinpitäjälle pakollista yleisen tietosuojasetuksen 35 artiklan 1 kohdan nojalla vain silloin, kun käsittely ”todennäköisesti aiheuttaa [...] luonnollisen henkilön oikeuksien ja vapauksien kannalta korkean riskin”. Yleisen tietosuojasetuksen 35 artiklan 3 kohdassa annetaan esimerkkejä tilanteista, jotka todennäköisesti aiheuttavat korkean riskin. Kohdan luettelo ei ole tyhjentävä. Tietosuojatyöryhmä on tietosuojaa koskevasta vaikutustenarviointista antamissaan ohjeissa¹, sellaisina kuin tietosuojaneuvosto² on ne hyväksynyt, selventänyt kriteereitä, jotka voivat auttaa määrittämään sen, milloin käsittelytoimet edellyttävät tietosuojaa koskevan vaikutustenarvioinnin tekemistä. Tietosuojatyöryhmän antamissa ohjeissa WP248 todetaan, että rekisterinpitäjä voi useimmissa tapauksissa katsoa, että kaksi kriteeriä täyttävä käsittely edellyttää tietosuojaa koskevan vaikutustenarvioinnin tekemistä. Ohjeiden mukaan rekisterinpitäjä voi kuitenkin eräissä tapauksissa katsoa, että käsittely, joka täyttää vain yhden kriteereistä, edellyttää tietosuojaa koskevan vaikutustenarvioinnin tekemistä.

(5) Myös toimivaltaisten valvontaviranomaisten laatimat luettelot tukevat sellaisten käsittelytoimien tunnistamista, joihin todennäköisesti liittyy korkea riski ja jotka sen vuoksi edellyttävät tietosuojaa koskevan vaikutustenarvioinnin tekemistä. Tietosuojatyöryhmän ohjeisiin sisältyviä kriteerejä olisi sen vuoksi sovellettava arvioitaessa, vaikuttavatko toimivaltaisten valvontaviranomaisten laatimat luetteloluonnokset yleisen tietosuojasetuksen yhdenmukaiseen soveltamiseen.

(6) Toimivaltaisista valvontaviranomaisista 22 on toimittanut luetteloluonnoksensa tietosuojaneuvostolle. Näiden luetteloluonnosten arviointi yhtenä kokonaisuutena tukee yleisen tietosuojasetuksen yhdenmukaista soveltamista, vaikka se lisäksi asian monimutkaisuutta.

(7) Yleisen tietosuojasetuksen 64 artiklan 3 kohdan ja tietosuojaneuvoston työjärjestyksen 10 artiklan 2 kohdan mukaan tietosuojaneuvoston on hyväksyttävä lausuntonsa kahdeksan viikon kuluessa sitä päivää seuraavasta ensimmäisestä työpäivästä, jona tietosuojaneuvoston puheenjohtaja ja toimivaltainen valvontaviranomainen ovat päättäneet, että asiakirja-aineisto täyttää kaikki sille asetetut vaatimukset. Edellä mainittua määräaika voidaan puheenjohtajan päätöksellä pidentää kuudella viikolla asian monimutkaisuuden perusteella,

¹ Ohjeet tietosuojaa koskevasta vaikutustenarviointista ja keinoista selvittää ”liittyykö käsittelyyn todennäköisesti” asetuksessa (EU) 2016/679 tarkoitettu ”korkea riski” (WP 248, rev.01).

² Tietosuojaneuvosto on hyväksynyt ohjeet asiakirjalla 1/2008.

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN LAUSUNNON:

1. Yhteenveto tosiseikoista

Autorité de la protection des données (APD-GBA), jäljempänä 'Belgian valvontaviranomainen', on toimittanut luetteloluonnoksensa tietosuojaneuvostolle. Päätös siitä, että asiakirja-aineisto täyttää kaikki sille asetetut vaatimukset, tehtiin 26 päivänä kesäkuuta 2018. Lausunnon antamisen määräaika on asian monimutkaisuuden perusteella jatkettu 25 päivään syyskuuta asti, sillä 22 toimivaltaista valvontaviranomaista on toimittanut luetteloluonnoksensa samaan aikaan ja toimitetut luonnokset on arvioitava yhtenä kokonaisuutena.

2. Arviointi

2.1 Tietosuojaneuvoston yleiset perustelut toimitetusta luettelosta

Kaikkien tietosuojaneuvostolle toimitettujen luetteloiden on katsottu täsmentävän 35 artiklan 1 kohdan säännöksiä, jotka ovat joka tapauksessa ensisijaisia. Tämän vuoksi mikään luettelo ei voi olla tyhjentävä.

Yleisen tietosuoja-asetuksen 35 artiklan 10 kohdan mukaisesti tietosuojaneuvosto katsoo, että jos tietosuoja koskeva vaikutustenarviointi on jo tehty osana yleistä vaikutustenarviointia oikeusperustan hyväksymisen yhteydessä, yleisen tietosuoja-asetuksen 35 artiklan 1–7 kohdan mukaista velvollisuutta tehdä tietosuoja koskeva vaikutustenarviointi ei sovelleta, ellei jäsenvaltio pidä tällaista vaikutustenarviointia tarpeellisena.

Jos tietosuojaneuvosto pyytää tietosuoja koskevaa vaikutustenarviointia tietyistä käsittelytoimien tyypistä ja vastaavaa toimenpidettä edellytetään jo kansallisessa lainsäädännössä, Belgian valvontaviranomaisen on lisättävä viittaus tähän toimenpiteeseen.

Tässä lausunnossa ei tarkastella Belgian valvontaviranomaisen toimittamia tietoja sellaisten käsittelytoimien tyypeistä, joiden on katsottu olevan yleisen tietosuoja-asetuksen 35 artiklan 6 kohdan soveltamisalan ulkopuolella. Tällä tarkoitetaan sellaisia käsittelytoimia, jotka eivät liity "tavaroiden tai palvelujen tarjoamiseen rekisteröidyille" useissa jäsenvaltioissa tai rekisteröityjen käyttäytymisen seurantaan useissa jäsenvaltioissa. Lisäksi tällaiset käsittelytoimet eivät todennäköisesti "vaikuta merkittävästi henkilötietojen vapaaseen liikkuvuuteen unionissa". Tämä koskee erityisesti kansalliseen lainsäädäntöön liittyviä käsittelytoimia ja etenkin tapauksia, joissa tietosuoja koskevan vaikutustenarvioinnin tekemistä edellytetään kansallisessa lainsäädännössä. Lisäksi mitään lainvalvontaan liittyviä käsittelytoimia ei ole otettu huomioon, koska ne eivät kuulu yleisen tietosuoja-asetuksen soveltamisalaan.

Tietosuojaneuvosto on todennut, että useat valvontaviranomaiset ovat sisällyttäneet luetteloonsa joitakin sellaisia käsittelytoimien tyypejä, jotka on katsottava paikalliseksi

käsittelyksi. Koska 35 artiklan 6 kohta koskee vain rajatylittävää käsittelyä ja käsittelyä, joka voi vaikuttaa henkilötietojen ja rekisteröityjen vapaaseen liikkuvuuteen, tietosuojaneuvosto ei esitä huomautuksia edellä tarkoitettusta paikallisesta käsittelystä.

Lausunnolla pyritään määrittelemään yhdenmukainen käsittelytoimien kokonaisuus valvontaviranomaisten luetteloissa usein esiintyvien käsittelytoimien pohjalta.

Tämä tarkoittaa sitä, että muodostetaan sellaisten yhdenmukaisesti määriteltyjen käsittelytoimityyppien joukko, joiden osalta kaikki valvontaviranomaiset edellyttävät tietosuojaa koskevan vaikutustenarvioinnin tekemistä, ja tietosuojaneuvosto suosittaa, että kansalliset valvontaviranomaiset muuttavat tämän perusteella luetteloitaan yhdenmukaisuuden varmistamiseksi.

Silloin kun tässä lausunnossa ei oteta kantaa johonkin käsittelytoimen tyyppiin, joka on sisällytetty tietosuojaa koskevaa vaikutustenarviointia edellyttävien käsittelytoimien luetteloon, tämä tarkoittaa, että tietosuojaneuvosto ei pyydä Belgian valvontaviranomaiselta kyseisen käsittelytoimityypin osalta lisätoimia.

Lopuksi tietosuojaneuvosto muistuttaa, että läpinäkyvyydellä on olennainen merkitys rekisterinpitäjille ja tietojen käsittelijöille. Tietosuojaneuvosto katsoo, että läpinäkyvyyttä voitaisiin lisätä siten, että luetteloon sisältyviä käsittelytyyppejä selvennetään liittämällä kuhunkin niistä nimenomainen viittaus ohjeissa määritettyihin kriteereihin. Tietosuojaneuvosto katsoo sen vuoksi, että Belgian valvontaviranomainen voisi lisätä luettelonsa selvityksen siitä, mitkä kriteerit se on ottanut huomioon luetteloa laatiessaan.

2.2 Yhdenmukaisuusmekanismin soveltaminen luetteloluonnokseen

Belgian valvontaviranomaisen toimittama luetteloluonnos koskee käsittelytoimia, jotka liittyvät tavaroiden tai palvelujen tarjoamiseen rekisteröidyille tai rekisteröityjen käyttäytymisen seurantaan useissa jäsenvaltioissa ja/tai jotka voivat vaikuttaa merkittävästi henkilötietojen vapaaseen liikkuvuuteen unionissa pääasiassa siksi, että ne eivät koske ainoastaan Belgiassa olevia rekisteröityjä.

2.3 Luetteloluonnoksen analyysi

Ottaen huomioon, että

- a. yleisen tietosuojasetuksen 35 artiklan 1 kohdan mukaan vaaditaan tietosuojaa koskeva vaikutustenarviointi, jos käsittely todennäköisesti aiheuttaa luonnollisen henkilön oikeuksien ja vapauksien kannalta korkean riskin, ja
- b. yleisen tietosuojasetuksen 35 artiklan 3 kohdassa on ei-tyhjentävä luettelo sellaisten käsittelytoimien tyypeistä, jotka edellyttävät tietosuojaa koskevan vaikutustenarvioinnin tekemistä,

tietosuojaneuvosto katsoo seuraavaa:

VIITTAAMINEN OHJEISIIN

Tietosuojaneuvosto katsoo, että tietosuojatyöryhmän ohjeisiin WP248 sisältyvällä analyysillä on keskeinen merkitys yhdenmukaisuuden varmistamisessa unionin tasolla. Sen vuoksi se pyytää eri valvontaviranomaisia lisäämään luettelon sisältävään asiakirjaan maininnan, jossa selvennetään, että luettelo perustuu edellä mainittuihin ohjeisiin ja täydentää ja täsmentää niitä.

Koska Belgian valvontaviranomaisen laatimassa asiakirjassa ei ole tällaista mainintaa, tietosuojaneuvosto suosittaa, että Belgian valvontaviranomainen lisää sen asiakirjaan.

BIOMETRISET TIEDOT

Luettelossa, jonka Belgian valvontaviranomainen on toimittanut tietosuojaneuvostolle lausuntoa varten, katsotaan, että luonnollisen henkilön yksiselitteistä tunnistamista varten suoritettava biometristen tietojen käsittely yhdistettynä vähintään yhteen muuhun kriteeriin edellyttää tietosuojaa koskevan vaikutustenarvioinnin tekemistä. Tietosuojaneuvosto katsoo, että tältä osin luettelo on yhdenmukaisuutta koskevan tavoitteen mukainen.

GENEETTISET TIEDOT

Luettelossa, jonka Belgian valvontaviranomainen on toimittanut tietosuojaneuvostolle lausuntoa varten, katsotaan, että geneettisten tietojen käsittely yhdistettynä vähintään yhteen muuhun kriteeriin edellyttää tietosuojaa koskevan vaikutustenarvioinnin tekemistä. Tietosuojaneuvosto katsoo, että geneettisten tietojen käsittely ei itsessään välttämättä aiheuta korkeaa riskiä. Sen sijaan jos geneettisten tietojen käsittelyä koskevan kriteerin lisäksi täyttyy vähintään yksi muu kriteeri, tietosuojaa koskeva vaikutustenarviointi on tehtävä. Tietosuojaneuvosto ottaa huomioon sen, että tämä kriteeri sisältyy Belgian valvontaviranomaisen laatimaan luetteloon.

KOLMANSIEN OSAPUOLTEN VÄLITYKSELLÄ KERÄTYT TIEDOT (YLEISEN TIETOSUOJA-ASETUKSEN 19 ARTIKLA)

Tietosuojaneuvosto katsoo, että sellaisten käsittelytoimien tyypit, joilla rekisteröidyiltä saatetaan evätä heidän oikeuksiaan, aiheuttavat korkean riskin, jos niiden lisäksi täyttyy jokin muu kriteeri. Lisäksi tietosuojaneuvosto katsoo, että rekisterinpitäjän yleisen tietosuoja-asetuksen 19 artiklan mukaisesti toteuttama käsittelytoimi, jonka yhteydessä tietojen toimittaminen vastaanottajille olisi mahdotonta tai vaatisi kohtuutonta vaivaa, edellyttää tietosuojaa koskevan vaikutustenarvioinnin tekemistä vain, jos tällaisen käsittelyn lisäksi täyttyy vähintään yksi muu kriteeri. Luettelossa, jonka Belgian valvontaviranomainen on toimittanut tietosuojaneuvostolle lausuntoa varten, todetaan, että tämäntyyppinen käsittely edellyttää tietosuojaa koskevan vaikutustenarvioinnin tekemistä, jos vähintään yksi muu kriteeri täyttyy. Tietosuojaneuvosto ottaa huomioon sen, että tämä kriteeri sisältyy Belgian valvontaviranomaisen laatimaan luetteloon.

TYÖNTEKIJÖIDEN SEURANTA

Tietosuojaneuvosto katsoo, että työntekijöiden seurantaan liittyvä käsittely täyttää ohjeissa esitetyt heikossa asemassa olevia rekisteröityjä ja järjestelmällistä valvontaa koskevat kriteerit ja voi näin ollen erityisluonteensa vuoksi edellyttää tietosuojaa koskevan vaikutustenarvioinnin tekemistä. Koska luettelossa, jonka Belgian valvontaviranomainen on toimittanut tietosuojaneuvostolle lausuntoa varten, edellytetään tietosuojaa koskevan vaikutustenarvioinnin tekemistä tämäntyyppisestä käsittelystä, tietosuojaneuvosto suosittaa ainoastaan, että näihin kahteen tietosuojatyöryhmän ohjeissa WP248 mainittuun kriteeriin viitataan luettelossa nimenomaisesti. Lisäksi tietosuojaneuvosto katsoo, että tietosuojatyöryhmän ohjetta WP249 on sovellettava määriteltäessä työntekijöiden tietojen järjestelmällisen käsittelyn käsitettä.

IMPLANTIN AVULLA SUORITETTAVA KÄSITTELY

Tietosuojaneuvosto katsoo, että muiden kuin terveystietojen käsittely implantin avulla ei kaikissa tapauksissa edellytä tietosuojaa koskevan vaikutustenarvioinnin tekemistä. Luettelossa, jonka Belgian valvontaviranomainen on toimittanut tietosuojaneuvostolle lausuntoa varten, ei selvennetä, että implantin avulla suoritettava terveystietojen käsittely edellyttää tietosuojaa koskevan vaikutustenarvioinnin tekemistä. Tietosuojaneuvosto pyytää tämän vuoksi Belgian valvontaviranomaista muuttamaan luetteloaan siten, että siinä mainitaan, että implantin avulla suoritettavasta terveystietojen käsittelystä on kaikissa tapauksissa tehtävä tietosuojaa koskeva vaikutustenarviointi.

KÄSITTELY, JOSSA KÄYTETÄÄN UUTTA/INNOVATIIVISTA TEKNOLOGIAA

Luettelossa, jonka Belgian valvontaviranomainen on toimittanut tietosuojaneuvostolle lausuntoa varten, katsotaan, että henkilötietojen käsittely, jossa käytetään innovatiivista teknologiaa, yhdistettynä vähintään yhteen muuhun kriteeriin edellyttää tietosuojaa koskevan vaikutustenarvioinnin tekemistä. Tietosuojaneuvosto ottaa huomioon sen, että tämä kriteeri sisältyy Belgian valvontaviranomaisen laatimaan luetteloon.

3. Päätelmät ja suositukset

Belgian valvontaviranomaisen luetteloluonnos voi johtaa siihen, että tietosuojan vaikutustenarviointia koskevaa vaatimusta sovelletaan epäyhtenäisesti, ja luetteloluonnokseen on sen vuoksi tarpeen tehdä seuraavat muutokset:

-) Ohjeisiin viittaamisen osalta tietosuojaneuvosto pyytää Belgian valvontaviranomaista tekemään toimittamaansa asiakirjaan tässä suositetut muutokset.
-) Työntekijöiden seurannan osalta tietosuojaneuvosto suosittaa ainoastaan, että tietosuojatyöryhmän ohjeissa WP248 mainittuihin kahteen kriteeriin viitataan nimenomaisesti.
-) Implantin avulla suoritettavan käsittelyn osalta tietosuojaneuvosto pyytää Belgian valvontaviranomaista muuttamaan luetteloaan siten, että siinä mainitaan, että vain

terveystietojen käsittely implantin avulla edellyttää tietosuojaa koskevan vaikutustenarvioinnin tekemistä.

4. Loppuhuomautukset

Tämä lausunto on osoitettu Belgian valvontaviranomaiselle Autorité de la protection des données (APD-GBA), ja se julkaistaan yleisen tietosuoja-asetuksen 64 artiklan 5 kohdan b alakohdan mukaisesti.

Yleisen tietosuoja-asetuksen 64 artiklan 7 ja 8 kohdan mukaan valvontaviranomaisen on ilmoitettava tietosuojaneuvoston puheenjohtajalle sähköisesti kahden viikon kuluessa lausunnon saamisesta, pitäytyykö se luetteloluonnoksessaan vai muuttaako se sitä. Sen on saman määräajan kuluessa toimitettava muutettu luetteloluonnos, tai jos se ei aio noudattaa tietosuojaneuvoston lausuntoa kokonaisuudessaan tai osittain, esitettävä asianmukaiset perustelut lausunnon noudattamatta jättämiselle.

Euroopan tietosuojaneuvoston puolesta

Puheenjohtaja

(Andrea Jelinek)